

Tankar um fólkaskúlan

Úr sjónarhorni sum foreldur, sum forkvinna í Heimi & Skúla og sum stjóri í Granskingaráðnum

Barnið í skúlanum

- Hóast broyttur hugburður, er enn stór virðing fyrir og álit á lærarum og skúla
- Størri fjölbroytni: Tørvur, ynski og meininger eins ymisk, sum næmingar, foreldur og lærarar – og kemur til sjónadar á ymsar hættir
- Avbjóðingar í dag eru m.a. At stilla væntanir millum heim og skúla í mun til undirvísingarhættir, tilfar og miðlar, úrslit og sosiala samspælið – broyttir vanar og virðir spæla inn
- Lyklaorð: Meining – motivatión – álit – samskifti

Heim & Skúli

- Endamál og skipan av felagnum
- Í lötuni arbeiða vit m.a. við
  - Uppskoti til dagføring av skipan av skúlastýrum
  - Styrktum samskifti millum skúlastýri og felagið
  - Royndarvirksemi
  - Ráðgeving & miðling
    - Fólkaskúlaráðið
    - Arbeiðsbólkar
    - Skúlastýri og einstaklingar
    - Miðlar

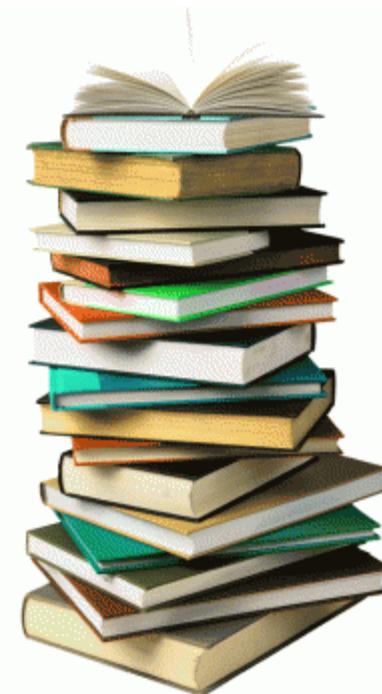
Royndarverkætlanir og granskning

- Heimildin at gera royndarverkætlanir er frálíkt amboð, men má nýtast við skili
- Tørvur á neyvari eftirmeting og storrri gjøgnumskygni
- Royndir og granskning kunnu geva íblástur, men neyðugt at tillaga til og/ella taka støði í føroyiskum/lokalem viðurskiftum
- Tørvur á meira kjaki og vitanarspjaðing v.m.

Hvat er gjört í Føroyum

- Granskingarverkætlanir við stuðli úr Granskingargrunninum
- Granskingarverkætlanir og kanningar við stuðli úr Fólkaskúlagrunninum
- Royndarverkætlanir við loyvi frá Mentamálaráðnum
- Granskingarverkætlanir á Læraraskúlanum/
Námsvíssindadeildini
- Kanningar og royndir í sambandi við lestur
og starvsvenjing
- Verkætlanir á einstökum skúlum
- Frítíðargransking

Granskigarverkætlanir 1

- Ph.d.: Samstarvandi læruhættir og ávirkan teirra á næmingar, læring, úrslit og ósemjuhandfaring: Ein kvantitativ og kvalitativ kanning av verksetan og eftirmeting av bretsku SPRinG verkætlani i einum fóroyskum høpi. Andriása Dam Joensen, UCL og Skúlatrøð. 2015
- Ph.d.: Almendidaktiski parturin í læraraútbúgvingini Hans Harryson, Námsvíssindadeildin. 2014
- Ph.d.: Kanning og menning av vitanini hjá støddfrøðilærarum um nýtsluna av CAS í algebrafrálæruni í skúlunum. Louise Carlsen. 2014
- Ph.d.: Málmennig hjá fóroyskum børnum – Menning og normering av eini fóroyskari útgávu av CDI-foreldrafrágreiðingum Sissal Rasmussen, Føroyamálsdeildin og Syddansk Universitet. 2012

Granskigarverkætlanir 2

- Kanning: Language Attitudes among Students in Post-Colonial Situations. A study on language attitudes among Faroese students in lower-secondary education. Karin Johanna Leitistein Knudsen, Granskingardeplin fyrir Økismenning. 2006
- Ph.d.: Føroysk rættskriving - normering av skrivligum føroyskum í samtíðar- og málsøguligum høpi. Førleiki hjá børnum og ungum í føroyskari rættskriving. Katrin Næs, Føroyamálsdeildin. 2003
- Kanning: Føroysk rættskriving - kanning av førleikanum í føroyskari rættskriving. Katrin Næs, Føroyamálsdeildin 2002.
- Kanning: Sammenlignende undersøgelser af færøske skoleelevers regnefærdigheder og matematikforståelse (SUFERM) Kurt Madsen, Náttúruvísindadeildin 2001
- Ph.d.: Færøskfagets didaktik i den nationale diskurs. Vár í Ólavsstovu, Syddansk Universitet. 2001

Fólkaskúlagrunnurin 1

- Granskingarverkætlan í sambandi við at granska og menna talgilda námsfrøði og talgildar undirvísingarmiðlar
Vár í Ólavstovu, 2014
- Granskingarverkætlan, nevnd NLFF (Námsfrøðilig leiðsla í fóroyiskum fólkaskúlum).
Johannes Miðskarð, 2014
- Verkætlan um byrjanarundirvísing í lesing.
Gunvør Højgaard/Osvald Jacobsen, 2011
- Verkætlan um gransking innan læraraútbúgvingina.
Hans H. Hansen, 2011
- Verkætlan "Summarfuglar" fyrir börn við lesi- og skrivitrupulleikum
Joan Knudsen og Frida Poulsen, 2011

Mentamálaráðið

Fólkaskúlagrunnurin 2

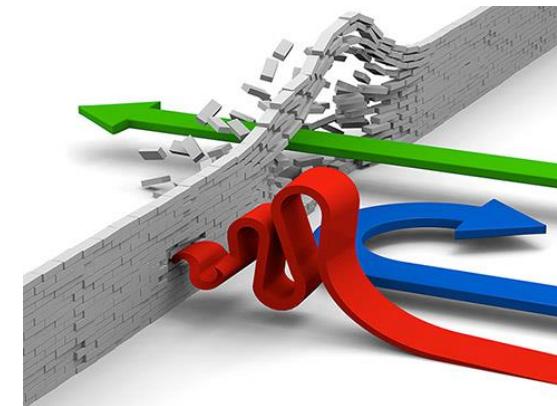
- Verkætlan: Verandi undirvísing og týdningurin av teimum fagurfrøðiligu ella estetisku fakunum í fólkaskúlanum við tí í hyggju at skapa nýtt undirvísingartilfar
Louisa Lamhauge, 2003
- Verkætlan: Greina og seta saman tilfar, sum kann brúkast til sjónleikaundirvísing í Fólkaskúlanum. Eitt skeið við venjingum, dømi úr sjónleikarasøguni, vegleiðing um, hvussu hetta kann nýtast í leiki.
Hedvig Westerlund-Kapnas, 2003

Mentamálaráðið

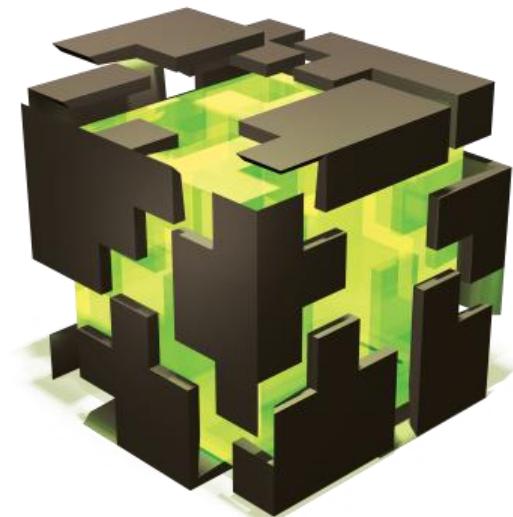
Gransking: möguleikar og forðingar

- Samfelagsstødd, sum ber til at handfara, og stórt gjøgnumskygni
- Vael útbúgvíð fólk og stórur vilji og álit at luttaka í verkætlanum
- Nógv gott tilfar
  - Skrivilig avrik: stílar, fyrisagnir, rokniuppgávur, próvtökutilfar o.l.
  - Eftirmetingar og hagtøl: Próvtøkur, Ársroyndir, PISA, Landsroyndir, Manntal og onnur hagtøl
  - Lógar og regluverk, námsætlanir, ársætlanir, tímatalvur, o.s.fr.
- Óskipað og trupult at fáa atgongd: trúnaðartreytir, upphavsrættur, stirvnar skipanir, orka, førleiki og áhugi
- Infrakervi ov veikt, mangla førleikar til at skipa og handfara dátugrunnar, viðgera nógv tilfar o.s.fr.
- Manglandi granskigarroyndir, ráðgeving, upplæring og umhvørvi til granskunar

Granskningarevni úr rúgvuni

- Motivación – hjá næmingum og lærarum
- Samband millum trivnað og læring
- Innskúling
- Lærutilfar
- Læra úr eftirmetingum
- Inklusión
- Kyn
- Stigbytt undirvísing
- Samband millum heim og skúla
- Útbúgvingarstig, arbeiði, hugburður hjá foreldrum
- Rørsla og læring
- Heimaarbeiði
- Klassiskar tímatalvur við lærugreinum/evnisundirvísing
- Stavseting og málførleiki
- Skiftið millum dagstovn/skúla og fólkaskúla/miðnám ella arbeiði
- Skúlastødd, floksstødd, samanseting, aldur, fakligt stig
- Bólka/Toymisarbeiði

Ynskir

- Størri politiskur og fyrisitingarligur vilji til granskning
- Breitt kjak um virðir og kós
- Oyramerkta játtan til granskning í fólkaskúlanum
- Styrkt infrakervi við amboðum og talgilding av tilfari
- Skipan av vegleiðing til royndar og granskingsvirksemi
- Gjøgnumskygni t.d. ein portal við hagtolum, frágreiðingum, eftirmetingum og útgávum

Tilfar til íblásturs

Danmark

- Hagtöl um danska fólkaskúlan, miðnámsútbúgvingar og yrkisútbúgvingar
- Louise Klinge ph.d.ritgerð: Lærerens relationskompetence
- Magasinet Skolebørn

Norra

- Norsk Senter for Forskningsdata
- Portal for utdanningsforskning
- Kvalitetssikring av læringsutbyttet i norsk skriftlig (KAL-prosjektet)

Svøríki

- Skolverket

Finland

- Finnish National Board of Education

Heimasíðan: www.heimogskuli.fo

Facebook: www.facebook.com/HeimOgSkuli

Teldupost: heimogskuli@gmail.com

Heimasíðan: www.gransking.fo

Facebook: www.facebook.com/gransking

Linkedin: www.linkedin.com/groups/6542976

Teldupost: gransking@gransking.fo